

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 264/2023-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho a zo sudcov Jany Laššákovej a Petra Molnára (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátskou kanceláriou BABIN, PETKO & partners, s. r. o., Hlavná 29, Prešov, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Vladimír Babin, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 2 Cdo 83/2021 z 20. decembra 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 6. apríla 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozhodnutím dovolacieho súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Napadnuté uznesenie dovolacieho súdu navrhuje zrušiť, vrátiť dovolaciemu súdu na ďalšie konanie a žiada priznať náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti, jej príloh a napadnutých rozhodnutí vyplýva nasledujúci stav veci:

2.1. Sťažovateľka vystupovala ako žalobkyňa v konaní vedenom pred Okresným súdom Humenné (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 21 C 221/2014, ktorého predmetom bola žaloba o zaplatenie 626 228,15 eur s príslušenstvom z titulu náhrady škody. Okresný súd v označenej veci rozhodol rozsudkom č. k. 21 C 221/2014-357 z 22. februára 2019 (ďalej len „rozsudok súdu prvej inštancie“) tak, že žalobu zamietol. Na základe vykonaného dokazovania a vznesenej námietky premlčania dospel k záveru, že sťažovateľkin nárok je premlčaný. Sťažovateľka svoju žalobu odôvodňovala tým, že bola v nájomnom vzťahu na základe zmluvy so žalovanou, pričom žalovaná duplicitne prenajala dotknuté pozemky aj inému subjektu, čo malo vplyv na jej nároky (na podporu a dotácie),

ktoré v dôsledku duplicitného prenájmu nezískala, preto sa najprv samostatnou žalobou na okresnom súde domáhala určenia platnosti svojej nájomnej zmluvy uzavretej so žalovanou na dotknuté pozemky v inom konaní. Okresný súd vo veci určenia platnosti nájomnej zmluvy rozhodol rozsudkom č. k. 17 C 61/2007 zo 4. marca 2011, ktorým určil, že sťažovateľka mala v rozhodnej dobe na základe platnej nájomnej zmluvy dotknuté pozemky v nájme. Označený rozsudok okresného súdu bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 6 Co 97/2011 z 21. februára 2012. Sťažovateľka preto svoj nárok uplatnený v napadnutom konaní vymedzila tak, že škoda jej mala vzniknúť v dôsledku nepriznania podpory a dotácií za dobu platnosti nájomnej zmluvy dotknutých pozemkov. Žalovaná v napadnutom konaní vzniesla námietku premlčania nároku sťažovateľky. Argumentovala tým, že sťažovateľka mala vedomosť o škode a tom, kto za ňu zodpovedá, už v čase začatia konania o určenie platnosti nájomnej zmluvy, teda v roku 2007. Okresný súd, vychádzajúc z rozhodných skutočností (sťažovateľka podala žalobu o náhradu škody 15. novembra 2012, pričom o vzniku škody a o tom, kto za ňu zodpovedá, sa dozvedela najneskôr v roku 2007), dospel k záveru, že sťažovateľke uplynula dvojročná subjektívna doba a rovnako aj trojročná objektívna doba, preto žalobu z dôvodu úspešne vznesenej námietky premlčania nároku zamietol.

2.2. Na základe odvolania sťažovateľky rozhodol Krajský súd v Prešove (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom č. k. 12 Co 134/2019-436 z 28. mája 2020 (ďalej len „rozsudok odvolacieho súdu“), ktorým potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie. Sťažovateľka namietala nesprávne právne posúdenie veci v súvislosti so záverom o premlčaní nároku. Argumentovala tým, že o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá, sa relevantným spôsobom dozvedela až po právoplatnom skončení konania o určenie platnosti nájomnej zmluvy. Krajský súd jej argumentáciu odmietol, keď v podstatnom konštatoval, že poškodený sa o škode dozvie vtedy, keď zistí skutkové okolnosti, z ktorých možno odvodiť vznik škody a orientačne aj jej rozsah, nie je potrebné, aby poznal rozsah škody presne. Ďalej konštatoval, že sťažovateľka mala preukázateľne vedomosť o škode a škodcovi už v čase podania žaloby o určenie platnosti nájomnej zmluvy. K argumentácii sťažovateľky judikatúrou Českej republiky (Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 33 Cdo 303/05) krajský súd uviedol, že je neaplikovateľná na prejednávany spor, pretože sa týka plynutia subjektívnej premlčacej doby, avšak z práva na vydanie bezdôvodného obohatenia, a nie nároku na náhradu škody. Zároveň dodal, že vzhľadom na to, že bolo bezpochybné ustálené, že sťažovateľke uplynula subjektívna premlčacia doba, bolo nadbytočné sa zaoberať otázkou dĺžky objektívnej premlčacej doby (bod 22 rozsudku odvolacieho súdu). Vychádzajúc z uvedeného, odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny.

2.3. Proti rozsudku odvolacieho súdu sťažovateľka podala dovolanie, o ktorom rozhodol dovolací súd napadnutým uznesením tak, že ho ako procesne neprípustné odmietol podľa § 447 písm. c) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Sťažovateľka prípustnosť a dôvodnosť svojho dovolania založila na tvrdení o nesprávnom právnom posúdení otázky začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby v rozpore s ustálenou judikatúrou, za ktorú považovala R 16/2014 a rozhodnutia Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 21 Cdo 2958/2007 a sp. zn. 25 Cdo 871/2002. Najvyšší súd dovolanie sťažovateľky vyhodnotil ako podané z dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP a v podstatnom uviedol, čo považuje za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu v zmysle svojho judikátu R 71/2018, pričom konštatoval, že za ňu nemožno považovať rozhodnutia Najvyššieho soudu České republiky, preto na ne neprihliadal. Vo vzťahu

rozhodnutiu dovolacieho súdu R 16/2014 uviedol, že v predmetnom rozhodnutí dovolací súd dospel k záveru, že poškodený sa dozvie o tom, kto za škodu zodpovedá (§ 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka), v okamihu preukázateľného získania informácie o skutkových okolnostiach, na základe ktorých si môže urobiť dostatočný úsudok o tom, konkrétne ktorá osoba za škodu zodpovedá, v uvedenom okamihu nemusí byť daná z rozhodnutia súdu vyplývajúca nespochybniteľná istota poškodeného o zodpovednom subjekte a o jeho zodpovednosti. Stotožnil sa s právnym záverom súdov nižších inštancií, že o vzniku škody a o tom, kto za ňu zodpovedá, sa sťažovateľka dozvedela najneskôr v roku 2007, keď preukázateľne získala informácie o skutkových okolnostiach, na základe ktorých si mohla urobiť dostatočný úsudok o tom, kto za škodu zodpovedá. Vychádzajúc z uvedeného, konštatoval, že sťažovateľke uplynula tak dvojročná subjektívna doba, ako aj trojročná objektívna doba. Na základe toho najvyšší súd uzavrel, že sťažovateľka neopodstatnene namietala, že zvolené riešenie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení, preto jej dovolanie odmietol.

II.

Argumentácia sťažovateľky

3. Sťažovateľka v sťažnosti argumentuje v prospech porušenia svojich práv napadnutým uznesením dovolacieho súdu, pričom odôvodnenie a závery dovolacieho súdu považuje za arbitrárne a nedostatočné. Svojím obsahom ide o totožnú argumentáciu, ktorú uplatnila už v priebehu konania pred všeobecnými súdmi, najmä však pred dovolacím súdom v rámci svojho dovolania. Argumentuje tým, že ňou uvedené rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky vychádzajú z totožnej právnej úpravy premlčania, preto sa najvyšší súd mal s ňou zaoberať. Zároveň poukázala na rozhodnutie dovolacieho súdu sp. zn. 1 Cdo 82/2009, v zmysle ktorého pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby nepostačoval predpoklad o osobe škodcu, ale právoplatný rozsudok o tomto subjekte.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

4. Podstatou ústavnej sťažnosti je posúdenie, či dovolací súd dal dostatočné a ústavne konformné odpovede na relevantné otázky súvisiace s predmetom sporu, ako aj tam uplatnenú argumentáciu.

5. Sťažnostná argumentácia, ako už bolo konštatované, bola v podstatných námietkach identická s dovolacou argumentáciou, na ktorú dovolací súd poskytol relevantné odpovede. Ústavný súd, vychádzajúc z obsahu odôvodnení rozhodnutí vo veci konajúcich súdov, považuje riešenie a výsledok sporu za spravodlivý, pričom na rozdiel od sťažovateľky považuje odôvodnenie rozhodnutí všeobecných súdov za dostatočné, argumentačne konzistentné, rešpektujúce na vec dopadajúcu právnu úpravu v kontexte rozhodných skutočností.

6. Kľúčovým momentom pre posúdenie veci sťažovateľky bolo vyriešenie otázky, kedy začne plynúť subjektívna premlčacia doba pre uplatnenie nároku na náhradu škody. Konkrétne išlo

o výklad znenia § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého právo na náhradu škody sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa poškodený dozvie o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá. Sťažovateľka je toho názoru, že o vzniku škody a škodcovi sa dozvedela až na základe právoplatného rozhodnutia o tomto subjekte s poukazom na rozhodnutie dovolacieho súdu sp. zn. 1 Cdo 82/2009.

7. Ústavný súd k sťažnostnej argumentácii rozhodnutím dovolacieho súdu vo veci sp. zn. 1 Cdo 82/2009 konštatuje, že ide o dezinterpretáciu tohto rozsudku dovolacieho súdu sťažovateľkou. Navyše, predmetný rozsudok sa síce zaoberá plynutím subjektívnej premlčacej doby na uplatnenie nároku na náhradu škody, avšak v kontexte trestného konania a v súvislosti s jej spočívaním (ak bol nárok uplatnený pred súdom, pozn.), pričom zároveň ide o rozhodnutie označované aj ako judikát R 16/2014, s ktorým (jeho právnou vetou, pozn.) sa najvyšší súd v napadnutom uznesení zaoberal a riadne vysporiadal. Možno tak uzavrieť, že z obsahu namietaného rozsudku najvyššieho súdu nevyplýva sťažovateľkou prezentovaný záver.

8. Ústavný súd ďalej k veci dodáva, že nie je vylúčené, že môže nastať prípad, kedy počiatok plynutia subjektívnej premlčacej lehoty bude totožný s momentom právoplatnosti rozhodnutia o škodcovi, avšak spravidla sa poškodený dozvie o skutočnostiach, na základe ktorých si môže urobiť dostatočný úsudok o tom, kto konkrétne zodpovedá za škodu už skôr, čo je aj prípad sťažovateľky. Posúdenie otázky, „kedy sa poškodený dozvedel o osobe škodcu a škode“, je vždy závislé od konkrétnych okolností posudzovanej veci. Preto v okolnostiach posudzovanej veci nebolo namieste čakať na právoplatné rozhodnutie súdu o platnosti nájmovej zmluvy, pretože táto otázka mohla byť riešená ako prejudiciálna otázka v rámci žaloby na plnenie (náhradu škody), prípadne sťažovateľka mohla podať paralelne s určovacou žalobou aj žalobu na plnenie, v rámci ktorej mohla žiadať o prerušenie konania.

9. K názoru sťažovateľky ústavný súd už len ako *obiter dictum* dodáva, že ak by vo všeobecnosti paušálne platilo, že o škodcovi a vzniku škody sa poškodený dozvie až právoplatnosťou rozhodnutia o ne/platnosti právneho úkonu, prípadne v rámci rozhodnutia vydaného v trestnom konaní (v ktorom si poškodený môže uplatniť aj nárok na náhradu škody, pozn.), v rámci ktorého by sa s konečnou platnosťou rozhodlo o prejudiciálnej otázke súvisiacej s nárokom na náhradu škody, dochádzalo by k neúmernému predlžovaniu premlčacej doby a právnej neistoty dotknutých subjektov v rozpore so zmyslom a účelom tohto inštitútu.

10. Ústavný súd, vychádzajúc z uvedeného, dospel k záveru, že neexistuje relevantná súvislosť medzi namietanými právami sťažovateľky na súdnu ochranu, spravodlivý proces na jednej strane a napadnutým uznesením dovolacieho súdu na strane druhej. Na základe uvedeného sťažnosť sťažovateľky v celom rozsahu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

11. V dôsledku odmietnutia ústavnej sťažnosti v celom rozsahu sa už ústavný súd ostatnými návrhmi obsiahnutými v sťažnosti nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. mája 2023

Luboš Szigeti
predseda senátu